

یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های اندیشمندان و سیاست‌گذاران است. پایه‌های اولیه و اصولی این امر مهم را باید در سنین پایین (دوران کودکی) و در مدارس ابتدایی و به دنبال آن مقطع متوسطه دنبال نمود. در این راستا با توجه به اهمیت ورزش، برنامه‌های تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش از بحثی که پیرامون ورزش مدارس، مسابقات آموزشگاه‌ها و المپιάد ورزشی درون مدرسه‌ای، استعدادیابی، ورزش قهرمانی، ورزش همگانی، آموزش درس تربیت‌بدنی در زنگ ورزش، کیفیت و کمیت آموزشی، اجرای طرح‌های ملی، طرح تحول بنیادین با معاونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی جناب آقای رسول صادقی صورت پذیرفته، گزارشی تهیه شده که پیش‌روی شما قرار می‌دهیم.

اشاره فرهنگ از اساسی‌ترین عناصر نظام اجتماعی است و ورزش بخش بزرگی از فرهنگ است. اهمیت ورزش در توسعه فرهنگی به قدری است، که می‌توان آن را به عنوان پشتیبان و مهیاکننده و لجستیک برنامه‌های ملی و فرهنگی هر جامعه توصیف کرد. ورزش اصلاح‌گر جسم و روح و ارتقا دهنده توانمندی‌های انسان در رشد اجتماعی و تقویت‌کننده جامعه‌پذیری و احترام به رعایت قوانین و حقوق دیگران است و می‌تواند در یادگیری علوم مختلف، تهذیب نفس، شادابی و نشاط، یاری‌گر برنامه‌های کلان اجتماعی باشد و بهبود و توسعه روش‌های تربیتی و سلامت را نهادینه کند. امروزه در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه، نگاه برنامه‌ای و توسعه‌محور به امر ورزش

بهترین زیرساخت و ظرفیت برای ورزش قهرمانی، ورزش آموزشگاهی است

گزارش عملکرد معاونت تربیت‌بدنی و سلامت استان آذربایجان شرقی

محمود اردوخانی

فرهنگ و ورزش

استان کوه‌ها و بلندی‌های طبیعی در سال ۹۲-۹۳ و میزبان و برگزار کننده مسابقات ورزش دانش‌آموزی سراسر کشور «آذربایجان شرقی»

استان آذربایجان شرقی و شهر تبریز از استان‌ها و شهرهای پیشرو در امر فرهنگ‌سازی هستند و اولین گام‌ها را در این راستا برداشته‌اند. تربیت‌بدنی به‌عنوان بخش عظیمی از فرهنگ است که حتی می‌توان آن را فرهنگ‌ساز نامید. در این استان خانواده‌ها، دانش‌آموزان، مسئولان آموزش و پرورش را در راستای ارتقای وضعیت آمادگی جسمانی و در کنار آن آموزش و توسعه سلامتی نقشی فعال و برنامه‌هایی در دست اجرا دارند. طرح تحول بنیادین یکی از اساسی‌ترین راهکارها در برنامه‌های استان است که براساس آن توانسته‌اند در جذب ۶۰۰ نفر از متخصصین تربیت‌بدنی در سطوح مختلف علمی کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکترا موفق عمل کرده و زیرساخت‌های نیروی انسانی را تقویت کنند. با توجه به این طرح دنبال برنامه‌های اساسی برای دوره‌های تحصیلی خصوصاً ابتدایی هستند. در این راستا آموزش حرکات پایه برنامه‌هایی هستند که برای دانش‌آموزان سال اول و آموزش رشته ژیمناستیک برای سال دوم و اجرای طرح سباح آموزش شنا برای دانش‌آموزان سال سوم، طرح طناب‌ورز و طناب‌زنی برای سال چهارم، تنیس روی میز و دومیدانی برای دانش‌آموزان پنجم و ششم ابتدایی، در نظر گرفته شده و به اجرا درآمده‌اند و رشته بسکتبال را نیز برای اول متوسطه یا هفتم شروع کرده‌اند و در آینده برنامه‌ای برای گنجاندن رشته‌های تویی در دوره‌های مختلف تحصیلی در نظر دارند.

معلمان و دبیران شاغل در تربیت‌بدنی آموزش و پرورش به‌لحاظ کمی و کیفی؟

آموزش و پرورش آذربایجان شرقی با تعداد ۸۰۷۷ مدرسه و ۳۲۸۱۳ کلاس درس و جمعیت دانش‌آموزی ۶۹۲۸۶۸ نفری که تقریباً نیمی از آن‌ها دختر و نیم دیگر پسر هستند. برای درس تربیت‌بدنی ۱۵۰۰ نفر معلم و دبیر ورزش به‌کار گرفته شده‌اند که در مقاطع ابتدایی و متوسطه اشتغال دارند، به‌لحاظ کیفی اکثر معلمان و دبیران تربیت‌بدنی استان دارای مدارک کارشناسی، کارشناسی‌ارشد، دانشجوی دکتری و دکترا هستند و نکته قابل تأمل این است افرادی که سطح علمی و تحصیلی بالاتری دارند بیشتر در دوره ابتدایی تدریس می‌کنند که

استاندارد خوبی را از این حیث نشان می‌دهد. مسئول تربیت‌بدنی و سلامت استان نیز می‌گوید این یکی از آرزوهای آن‌ها بوده که افراد تحصیل کرده با مدارک بالا در دوره ابتدایی تدریس کنند. ۴۵ درصد از معلمان و دبیران تربیت‌بدنی در این استان آقایان و ۵۵ درصد خانم هستند.

عملکرد معاونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش استان در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ فصل پاییز شامل موارد زیر است:

در اجرای طرح تحول بنیادین برای دانش‌آموزان سال دوم ابتدایی بیست و چهار هزار و ششصد و هفتاد و دو نفر تحت پوشش طرح ژیمناستیک قرار گرفته‌اند. سهم پسران ۱۲۸۵۵ نفر و دختران سهمشان ۱۱۸۱۷ نفر است.

در اجرای طرح سباح دانش‌آموزان سوم ابتدایی در این فصل بالغ بر پنج هزار و هفتصد و بیست و چهار نفر تحت پوشش آموزش شنا هستند که سهم دختران ۲۸۲۸ نفر و سهم پسران ۲۸۹۴ نفر است.

افتتاح مجهزترین سالن ورزشی دخترانه در شهرک ارم تبریز توسط خانواده مرحوم دکتر اکبری با مساحت چهار هزار و سیصد مترمربع و مجهز به سالن ژیمناستیک و سالن چندمنظوره است؛ و افتتاح اولین زمین چمن مصنوعی روباز مجتمع ورزشی نشاط قراملک.

برگزاری دوره دانش‌افزایی معلمان تربیت‌بدنی، با توجه به اجرایی شدن طرح بسکتبال در پایه اول متوسطه، به‌صورت دوره ضمن خدمت ۲۸ ساعته ویژه دبیران استان با حضور ۳۲۰ نفر از آقایان و ۳۲۶ نفر از خانم‌ها در ۱۱ ناحیه/ منطقه به‌صورت قطبی برگزار شده است.

برگزاری نشست یک روزه کارشناسان تربیت‌بدنی با شرکت ۳۵ نفر از نواحی و مناطق و تشریح فعالیت‌ها و برنامه‌های حوزه تربیت‌بدنی و سلامت استان برای کارشناسان.

برگزاری مراسم نکوداشت هفته تربیت‌بدنی با حضور مسئولین استانی باشد. در این مراسم تشریح سواد جسمی و حرکتی در راستای جسم و جان مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. در این هفته همایش کوه‌پیمایی دانش‌آموزان مقاطع ابتدایی متوسطه در سراسر نواحی و مناطق برگزار شد که با حضور ۵۰ هزار نفری شرکت‌کنندگان در این همایش در سراسر استان، هفته تربیت‌بدنی گرمی داشته شد.

وجود کانون‌های ورزشی و عملکرد آن‌ها براساس

مدارس تخصصی
ورزش در ۲۴
منطقه و نواحی،
و در قالب
۵۵ مدرسه
در رشته‌های
فوتسال، والیبال،
ژیمناستیک
بسکتبال
هندبال،
بدمینتون،
دومیدانی، شنا،
تنیس روی میز،
فوتبال، کاراته،
طناب‌زنی دو هزار
و ششصد و هفت
دانش‌آموز را
تحت پوشش قرار
دادند

جلسه سرگروه‌های آموزشی با حضور کلیه همکاران سرگروه جهت برنامه‌ریزی و ارتقای درس تربیت‌بدنی در مدارس تشکیل شد که در این نشست بر اجرای طرح‌های تحول بنیادین تأکید شده است.

در جهت پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی

با توجه به تفاهم‌نامه وزارت آموزش و پرورش و ستاد مبارزه با مواد مخدر در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ هفت طرح با عنوان‌های زیر به اجرا گذاشته شد:

۱. طرح مدارس مراقب با هدف ارتقای سلامت روانی اجتماعی در کلیه مدارس
 ۲. طرح مراقبت از خود برای دانش‌آموزان پایه ششم با هدف تکمیل آموزش مهارت‌های ارتباط جمعی و تصمیم‌گیری
 ۳. طرح مقابله با اعتیاد در مقطع راهنمایی با هدف مقاوم‌سازی دانش‌آموزان در مواقع پرخطر
 ۴. مدارس عاری از خطر برای مقطع متوسطه با هدف پیشگیری از گرایش دانش‌آموزان به رفتارهای پرخطر
 ۵. اجرای سومین جشنواره دانش‌آموزی نوجوان سالم با هدف افزایش مهارت و سطح آگاهی دانش‌آموزان نسبت به رفتارهای پرخطر
 ۶. برگزاری کارگاه آموزشی برای والدین مدارس در معرض خطر
 ۷. برگزاری دوره‌های آموزشی برای همکاران مؤثر در مدارس استان
- اجرای این برنامه‌ها در راستای اهداف معاونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش در فصل پاییز از دست‌آوردهای مهم برنامه‌محوری استان است که باید به آن اجرای مانور زلزله و طرح آهن‌باری مدارس دخترانه استان را هم اضافه کرد.

عملکرد معاونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش استان در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ فصل زمستان شامل موارد زیر است:

- براساس طرح‌های ورزشی تحول بنیادین، جشنواره بزرگ طرح‌های ورزشی آموزش و پرورش استان با حضور معاون سیاسی امنیتی استانداری،

اطلاعات موجود نشان می‌دهد در این فصل ۱۴۲ کانون پسران و ۹۹ کانون دختران جمعاً توانسته ۱۳۶۴۲ نفر را تحت پوشش قرار دهد که در ۲۳ رشته ورزشی فعالیت داشتند. تعداد کانون‌های فعال ۴۱ کانون و دانش‌آموزان تحت پوشش آن‌ها در بخش پسران ۲۶۳۸۶ نفر و دختران ۲۷۹۲۹ نفر است.

در ادامه و اجرای طرح تحول بنیادین ورزشی در این فصل

اجرای طرح طناب‌ورز برای سال چهارم ابتدایی است که سی‌وهشت هزار و چهارصد و بیست و یک نفر تحت پوشش این طرح قرار گرفته‌اند. سهم دختران ۱۷۵۰۲ نفر و سهم پسران ۲۰۹۱۹ نفر است.

برای سال پنجم ابتدایی ۱۴۶۴۱ نفر پسر و ۱۳۳۸۲ نفر دختر تحت پوشش تنیس روی میز و در اجرای طرح بسکتبال تعداد ۹۵۲۷ دانش‌آموز پسر و ۸۹۹۹ دختر سال اول دبیرستان تحت پوشش این طرح قرار گرفتند

مدارس تخصصی ورزش در ۲۴ منطقه و نواحی، و در قالب ۵۵ مدرسه در رشته‌های فوتسال، والیبال، ژیمناستیک، بسکتبال، هندبال، بدمینتون، دومیدانی، شنا، تنیس روی میز، فوتبال، کاراته، طناب‌زنی دو هزار و ششصد و هفت دانش‌آموز را تحت پوشش قرار دادند.

بحث استعدادیابی (فصل پاییز)

- جلسه هماهنگی اجرای طرح استعدادیابی در رشته‌های والیبال، بسکتبال، هندبال، فوتبال، دومیدانی، ژیمناستیک، شنا، و تنیس روی میز برگزار شد که از سوی مسئولان و کارشناسان نواحی پنجگانه تبریز و مسئولین انجمن‌های ورزشی استان مورد استقبال قرار گرفت. استان آذربایجان شرقی با استقبال از این طرح استان را قطب ورزش کشور معرفی کرد که در همه زمینه‌ها، نیروی انسانی ماهر دارد و در ورزش سرآمد است.

هماهنگی‌هایی با اداره کل جوانان استان و هیئت‌های ورزشی به عمل آمده تا در بحث استعدادیابی، ورزشی، رشته‌های تویی و پایه را در ۱۲ رشته اجرا کنند

مدیرکل آموزش و پرورش استان، معاونین اداره کل و رؤسای نواحی پنجگانه با هدف ترویج و توسعه ورزش‌های همگانی از جمله رشته‌های ژیمناستیک، شنا، طناب‌زنی، تنیس روی میز، دومیدانی و بسکتبال در بین دانش‌آموزان برگزار شد که در این جشنواره بیش از سه‌هزار نفر از دانش‌آموزان دختر نواحی حضور داشتند.

- برگزاری همایش کوه‌پیمایی به مناسبت دهه فجر انقلاب اسلامی با حضور بیست‌و‌دو هزار دانش‌آموز دختر مقاطع ابتدایی راهنمایی و متوسطه.

- افتتاح سالن ورزشی شهدای فرهنگی آموزش و پرورش به مساحت ۱۶۸۰ مترمربع و شرکت در جشنواره کشتی پهلوانی و ورزش‌های زورخانه‌ای دانش‌آموزان پسر به میزبانی خراسان رضوی، و کسب جام اخلاق این دوره و یک مدال طلا و یک نقره از دست‌آوردهای استان آذربایجان شرقی است.

در اجرای طرح تحول بنیادین در این فصل (زمستان)

- در ورزش ژیمناستیک برای دانش‌آموزان سال دوم ابتدایی شش‌هزار و شصت و چهار نفر افزایش و جذب را نشان می‌دهد.

- در اجرای طرح سبح تعداد دانش‌آموزان سوم ابتدایی تحت پوشش در این فصل با افزایش شش‌هزار و ۲۷ نفری مواجه است.

- در دانش‌آموزان سال چهارم ابتدایی شرکت‌کننده در طرح ملی طناب‌زنی تغییر ایجاد نشده است. برای دانش‌آموزان پنجم ابتدایی در طرح ملی تنیس روی میز در فصل زمستان سه‌هزار و نهصد و نود و چهار دانش‌آموز نسبت به فصل قبل افزایش داشته است که تحت پوشش این طرح قرار گرفته‌اند و در طرح ملی دومیدانی برای دانش‌آموزان سال ششم ابتدایی در فصل زمستان نسبت به فصل قبل تغییری ایجاد نشده است.

- در طرح ملی بسکتبال برای دانش‌آموزان دوره اول متوسطه افزایش سه‌هزار و هشتصد و بیست و هشت نفری را نشان می‌دهد که تحت پوشش این طرح قرار گرفته‌اند.

اجرای برنامه‌های گرامیداشت و برگزاری جشنواره‌هایی با عنوان برگزاری مسابقات

در این فصل برنامه‌هایی به مناسبت دهه فجر در نواحی و مناطق استان برگزار شد.

۱. افتتاح فضاهای ورزشی (چهار مورد)؛ ۲. برگزاری مسابقات ورزشی بین کارکنان و همکاران در رشته‌های والیبال، تنیس روی میز، شنا، و شطرنج (شصت مورد)؛ ۳. مسابقات ورزشی دانش‌آموزی در رشته‌های والیبال، بسکتبال، شنا، فوتسال و کشتی (سیصد و سی و هشت مورد)؛ ۴. برگزاری مسابقات بین‌کلاسی در حیطه رشته‌های مجاز داخل مدرسه برای همه مدارس؛ ۵. همایش کوه‌پیمایی در کلیه مناطق؛ ۶. جشنواره‌های ورزشی (نوزده مورد).

در پایان گزارش عملکرد نه ماهه معاونت تربیت‌بدنی استان مربوط به فصل بهار و سال تحصیلی ۹۳-۹۲ آمده است.

اماکن ورزشی روباز و سرپوشیده و پراکندگی آن‌ها در استان

از مؤلفه‌های اصلی در شکوفاسازی ورزش آموزشی و توسعه آن می‌توان به فضاهای ورزشی دانش‌آموزان اشاره کرد برنامه‌های خوبی با همکاری اداره کل نوسازی مدارس انجام شده و مقرر گشته که احداث این فضاها حتی در داخل مدارس باشد. مصوباتی هم در شورای برنامه‌ریزی استانداری و نوسازی اداره کل آموزش و پرورش استان وجود دارد مبنی بر اینکه فضاهای ورزشی برای مدارس که امکان احداث دارند در داخل مدارس انجام شود.

سرانه ورزشی دانش‌آموزان استان

در حال حاضر سرانه فضای ورزشی ۲۸ صدم مترمربع است که با توجه به افتتاح هشت پروژه عمرانی جدید در حال حاضر به ۳۰ صدم مربع رسیده و برای هر سه دانش‌آموز یک متر فضای ورزشی وجود دارد. به دلیل محدود بودن منابع در یکی دو سال گذشته امکان افزایش فضا و اجرای برنامه در این مسیر کم بود لیکن در حال حاضر استان در وضعیت مطلوب و خوبی قرار دارد و در پروژه‌ها و طرح‌های در دست اجرا ان شاء الله برای هر دانش‌آموز یک متر فضای ورزشی خواهند داشت که به شاخص‌های استاندارد کشور بسیار نزدیک است.

پراکندگی و توزیع فضاها و تجهیزات ورزشی در استان

آذربایجان شرقی ۳۹ منطقه آموزشی دارد.

برای اجرای خوب برنامه درس تربیت‌بدنی به معلم‌متخصص، فضا و امکانات و ظرفیت‌های مالی نیاز است

هیئت‌های ورزشی به‌عمل آمده تا در بحث استعداد‌های ورزشی، رشته‌های تویی و پایه را در ۱۲ رشته اجرا کنند. در برنامه‌ریزی‌ها، سالن‌های تخصصی برای رشته‌های مختلف طراحی شده است و از مهرماه طرح استعدادیابی در استان به اجرا در خواهد آمد. فرم‌های استعدادیابی با نظر متخصصان این حوزه تهیه شده است تا دانش‌آموزان علاقه‌مند بتوانند در رشته‌های خودشان شرکت کنند و میزان آمادگی جسمانی آن‌ها سنجیده می‌شود و در یک پروسه سه ساله قرار است استان تمامی تیم‌های قهرمانی را از میان این دانش‌آموزان انتخاب کند.

بانک اطلاعاتی در مورد وضعیت جسمانی و روحی دانش‌آموزان برای رشته‌های ورزشی

در استان برای ایجاد بانک اطلاعات در خصوص استعدادیابی براساس تشکیل بایگانی منظم، فرم‌هایی تهیه شده است که در این کار از هیئت‌های ورزشی نیز کمک گرفته خواهد شد. در همکاری با هیئت‌ها، فاصله‌ای بین ساختارها و منابع وجود داشته که توافقی‌نامه‌ای از سوی وزارت آموزش و پرورش و وزارت ورزش و جوانان طرح و بین دکتر فانی و دکتر گودرزی امضاء تبادل شد که نشان می‌دهد انسجام و هماهنگی نسبت به گذشته بیشتر خواهد شد.

وضعیت مسابقات دانش‌آموزی در دورافتاده‌ترین مناطق استان و شهرها چگونه برگزار می‌شود؟

چالش‌هایی را که استان در گذشته با آن روبه‌رو بوده، بعضی سیاست‌ها و برنامه‌های بالادستی است که از سازمان‌های مختلف ابلاغ می‌شده، که گاهی مسابقات آموزشی‌گاهی را کم‌رنگ و گاه پررنگ می‌کرده است. این مسائل یکی از چالش‌های اصلی حوزه مسابقات ورزش دانش‌آموزان در گذشته بوده که در اثر نداشتن برنامه مدون و کافی نبودن منابع به‌وجود می‌آمدند. در حال حاضر، وزارت آموزش و پرورش و فدراسیون ورزش دانش‌آموزی برنامه‌هایی را طراحی کرده‌اند از جمله برگزاری المپیادهای ورزشی درون‌مدرسه. استان در سال گذشته شمه‌ای از این برنامه را در نواحی اجرا کرده است و از آغاز سال تحصیلی ۹۴-۹۳ به مناسبت روز تربیت‌بدنی در تمامی استان این المپیاد برگزار شده است. این مسابقات درون‌مدرسه‌ای استعداد دانش‌آموزان، ذائقه

برنامه‌ریزی‌ها به‌گونه‌ای انجام شده که در تمامی مناطق حداقل دو سالن سرپوشیده ورزشی وجود دارد.

وضعیت مناطق برخوردار و نیمه‌برخوردار از فضاهای ورزشی و تجهیزات در استان

این استان نیز مانند سایر استان‌های کشور مناطق و نواحی‌ای دارد که دورافتاده هستند و در گذشته اجباراً جزو منطقه آموزشی شده‌اند ولی جمعیت دانش‌آموزی آن‌ها کافی نیست تا ساختار تشکیلاتی منطقه‌ای داشته باشند. در برنامه‌ریزی مناطق کم‌جمعیت و کم‌برخوردار این موضوع مطرح شده که بهتر این است که مناطق کمتر توسعه‌یافته و مناطقی که جمعیت دانش‌آموزی کمتری دارند بتوانند براساس ساختار وزارت کشور شکل بگیرند. آموزش و پرورش به‌صورت انحصاری و جدا از ساختار وزارت کشور عمل می‌کند. در استان ۲۰ شهرستان وجود دارد در حالی که در برنامه آموزشی و پرورش ۳۹ منطقه وجود دارد. این مسئله برنامه‌ریزی و توزیع را با مشکلاتی مواجه می‌کند.

برگزاری مسابقات دانش‌آموزی

آذربایجان شرقی در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ میزبان سی‌ویکمین دوره مسابقات ورزشی دانش‌آموزان سراسر کشور بوده و برگزارکننده بیست‌وپنجمین دوره مسابقات ورزش دانش‌آموزان دختر در رشته ژیمناستیک است. نظرسنجی‌های به‌عمل آمده نشان داد ۸۵ درصد از شرکت‌کنندگان مسابقات که از دانش‌آموزان، داوران و مربیان بودند، وضعیت میزبانی را عالی و خوب توصیف کرده‌اند. این دو دوره نشان می‌دهد که استان دارای ظرفیت‌ها و پتانسیل خوبی در منابع انسانی است. از ۱۵ مرداد تا ۳۰ مرداد سه هزار نفر میزبانی شدند که با هماهنگی و همکاری فدراسیون‌ها از جمله فدراسیون ورزش دانش‌آموزی انجام شده است. استعداد‌های خوبی شناسایی و برای ورزش قهرمانی معرفی شدند. ورزش دانش‌آموزی یکی از بهترین منابع ورزش قهرمانی است که در این مسیر می‌توان با برقراری مسابقات آموزشی استعدادها را شناسایی و به آن‌ها توجه کنیم تا در ورزش حرفه‌ای و قهرمانی میادین بین‌المللی موفق باشیم.

برنامه‌های استعدادیابی در استان

هماهنگی‌هایی با اداره کل جوانان استان و

هیئت‌ها، تکمیل‌کننده برنامه‌های ورزشی مدارس هستند. هر اندازه در حوزه ورزش دانش‌آموزی و آموزشگاهی فعالیت‌شود هیئت‌ها می‌توانند نخبگان و استعداد‌های برتر را جذب کنند

و علاقه آن‌ها را مدنظر قرار داده است. از دیگر مزیت‌های آن برای استان درگیر شدن اولیای دانش‌آموز و مسئولین مدرسه و آموزش و پرورش است.

وضعیت سلامت جسمی و فقر قامتی دختران و برنامه‌های استان در بهبود آن

ساختار مولد برنامه است و ظرفیت‌ها را بالا می‌برد. یکی از این ظرفیت‌ها که باید به آن پرداخته شود، بحث سلامتی دانش‌آموزان دختر در ایجاد جامعه سالم است. برای اینکه دانش‌آموزان دختر شاداب و پویا داشته باشیم چاره‌ای نیست جز آنکه میزان فعالیت‌های ورزشی و تحرکی و فیزیکی دانش‌آموزان دختر را بالا ببریم. دختران هم دانش‌آموزند و هم مادران آینده. برای این حوزه در استان هم موارد منفی و هم مثبت دیده می‌شود. کمبود منابع و امکانات، جوابگوی خیل عظیم دانش‌آموزان دختر نیستند، چون تنها حوزه‌ای که در آن دختران می‌توانند ورزش کنند مدرسه است؛ باید مدارس تجهیز شوند. در حال حاضر استان آذربایجان شرقی در حوزه ساخت و احداث فضاهای ورزشی، اولویت‌ها را به مدرسه دخترانه اختصاص داده‌اند. بیشتر فضاهایی که احداث شده یا در حال احداث هستند بیش از ۷۰ درصد برای دختران است.

تأثیر برنامه‌های اجرا شده در سال‌های اخیر بر سلامت جسم و نگاه تربیتی ورزش در استان

در حوزه تعلیم و تربیت ورزش دانش‌آموزی طراحی روی برومندسازی جهت ارتقای وضعیت اخلاقی دانش‌آموزان صورت می‌گیرد. باید مراقب بود که مسائل اخلاقی و خصوصیات روانی دانش‌آموزان در برنامه‌های ورزشی به سمت و سوی خصائل و ارزش‌ها باشد؛ در حال حاضر پارادوکس وجود دارد. برنامه‌ها سمت و سوی قهرمانی را پیش می‌گیرد. این امر بزرگ‌ترین چالش و آسیب برای حوزه تربیت‌بدنی است که در استان وجود دارد. هدف نظام آموزشی در ورزش باید توأم با ارزش‌های معنوی و اجتماعی و تکمیل‌کننده اخلاقیات دانش‌آموزان باشد.

نقش ورزش قهرمانی در ایجاد انگیزه ورزش

برای توسعه ورزش همان‌طور که مقام معظم رهبری

فرمودند: «ورزش قهرمانی قله است و ورزش همگانی پایه آن قله می‌شود». در استان برای آنکه ورزش قهرمانی مانند والیبال توسعه و استمرار داشته باشد قطعاً ورزش دانش‌آموزی و مسابقات آموزشی باید به سمت و سوی قهرمانی رفته و استعدادیابی را در برنامه‌های مدنظر داشته باشد. اما مأموریت اصلی ورزش دانش‌آموزی عمومی کردن و همگانی کردن ورزش است.

معرفی پدیده یا ورزشکار مستعد در سطح ملی و قهرمانی

پیکره اصلی در تیم‌های ملی و قهرمانی ژیمناستیک از استان آذربایجان شرقی است. حتی در سایر رشته‌ها این استان مدعی داشتن نماینده است به طوری که در دو سه سال اخیر در فوتسال و فوتبال دانش‌آموزان استان حضور جهانی داشتند.

کلاس درس تربیت‌بدنی در استان آذربایجان شرقی بازی و تفریح است یا آموزش ورزش؟

دانش‌آموز برای بالا بردن سطح یادگیری خود باید یک ساعت در روز ورزش کند. در گذشته ورزش کردن را آموزش قلمداد می‌کردند. استان سعی می‌کند بگوید ورزش برای مهارت‌آموزی است، در تمامی حوزه‌ها درس تربیت‌بدنی مهارت‌راه رفتن، دویدن و پریدن و حضور در گروه و مسائل اجتماعی را آموزش می‌دهد تا به کمک اولیا بیاید.

برنامه‌های آموزشی شدن ورزش و درس تربیت‌بدنی در استان و برنامه‌های اجرا شده

برای اجرای خوب برنامه درس تربیت‌بدنی به معلم متخصص، فضا و امکانات و ظرفیت‌های مالی نیاز است. برنامه‌های استان هارمونی لازم را

اگر بتوان ورزش همگانی را در دل ورزش‌های آموزشی برد، خدمتی است به سلامتی نسل آینده کشور

کمک‌های هیئت‌های ورزشی و شهرداری‌ها به ورزش دانش‌آموزی

هیئت‌ها در منابع و تجهیزات مشکلاتی دارند و نیازمند کمک‌های دستگاهی هستند. آن‌ها در اجرای برنامه‌ها با آموزش و پرورش در ورزش دانش‌آموزی همکاری دارند. برای اعزام تیم‌ها به مسابقات نونهالان، نوجوانان با یکدیگر همکاری می‌کنند. در این راستا بهترین راه برای بهبود ورزش دانش‌آموزی استفاده از منابع و امکانات مالی کلان شهرها و شهرداری است، سایر سازمان‌ها نیز امکانات و فضاهای ورزشی خود را در اختیار بخش خصوصی قرار داده‌اند. لذا فضای خالی برای بهره‌برداری دانش‌آموزان وجود ندارد.

تأثیر ورزش دانش‌آموزی در ورزش همگانی

اگر بتوان ورزش همگانی را در دل ورزش‌های آموزشگاهی برد، خدمتی است به سلامتی نسل آینده کشور. باید دانش‌آموز را به ورزش کردن عادت دهیم. اگر نوجوان به ورزش عادت کند در بزرگسالی شیوه زندگی خود را براساس برنامه روزانه و ورزشی طراحی می‌کند. استان آذربایجان با این برنامه‌ها و نگاه مسئولانه مسئولان در ده سال آینده کل جامعه را ورزشی خواهد کرد. برای همگانی کردن ورزش یکی از برنامه‌ها، اجباری کردن ورزش صبحگاهی در مدارس است.

برنامه ورزش در استان روزانه ۱۵ تا ۲۰ دقیقه هر صبح و همایش‌های کوه‌پیمایی با اولویت برای دانش‌آموزان دختر است که ماهانه به‌صورت هماهنگ اجرا می‌شود.

رابطه خانواده با ورزش دانش‌آموزی چگونه است؟ آیا برای آن‌ها در سطح سایر دروس اهمیت دارد؟

در گذشته یکی از خلأها و چالش‌های اصلی درس تربیت‌بدنی، فاصله آن با خانواده و گاه با مسئولین مدرسه بود. خانواده بیشتر در مورد درس فیزیک، شیمی و ریاضی سؤال می‌کرد یا مورد پرسش واقع می‌شد. اخیراً برنامه‌های ورزشی و اجرای طرح تحول بنیادین دو حسن را برای جامعه آموزش و پرورش به ارمغان آورده، اول آنکه این برنامه کاملاً به خانواده منتقل شده و خانواده‌ها پیگیر اجرای آن هستند. وقتی نتوانستیم تمام دانش‌آموزان را در طرح سبح پوشش دهیم خانواده‌ها شدیداً پیگیر بودند که چرا فرزندشان در شنا و ژیمناستیک حضور نداشته و

نداشتند. به‌عنوان مثال برای اجرای برنامه، در منابع مشکلاتی وجود داشته. در حال حاضر مؤلفه نیروی انسانی کارآمد در استان موجود است لکن در بحث تجهیزات ضعف وجود دارد. اگر بتوان این مؤلفه‌ها را با هم هماهنگ کرد خوب است. تصمیم‌گیری برای برنامه‌ها معمولاً توسط شوراهای و ستادها و در کمیسیون‌های استان صورت می‌گیرد. طرح‌ها در شورای آموزش و پرورش، شورای برنامه‌ریزی و شورای ورزش مدارس استان، ارائه می‌شود که اگر مصوب شوند می‌توانند در بعضی از حوزه‌ها کمکی بکنند اما در بخش منابع ورزش دانش‌آموزی، استان دچار مشکل است.

به روز رسانی اطلاعات معلمان و دبیران برنامه‌های آموزش ضمن خدمت

همه ساله در این استان در مهرماه و اواخر شهریور با هماهنگی معاونت برنامه‌ریزی نیروی انسانی اداره کل، تمامی معلمان در یک دوره سه چهار روزه تحت پوشش قرار می‌گیرند. به‌طور مثال، در سال گذشته برای ۸۰۰ نفر از معلمان دوره‌ای ۲۸ ساعته برگزار و برای یکسال تحصیلی دانش‌افزایی انجام شد.

رابطه هیئت‌های ورزشی استان و ورزش دانش‌آموزی

هیئت‌ها، تکمیل‌کننده برنامه‌های ورزشی مدارس هستند. هر اندازه در حوزه ورزش دانش‌آموزی و آموزشگاهی فعالیت شود هیئت‌ها می‌توانند نخبگان و استعدادهای برتر را جذب کنند. به‌دلیل نبود برنامه مدون در گذشته و نگرش بخشی در ورزش مدارس و هیئت‌ها وجود داشته اما اخیراً با توجه به تفاهم‌نامه دو وزارتخانه انشاءالله گام‌های خوبی در انسجام و ارتباط برداشته می‌شود.

بهترین
زیرساخت و
ظرفیت برای
ارتقای ورزش
قهرمانی،
ورزش
آموزشگاهی
است

این برنامه مدرسه و محیط افسرده آن را به یک محیط پویا، بانشاط و شاداب تبدیل کرده، درس‌های ورزشی همچون شنا و ژیمناستیک و سایر رشته‌ها موجب شده است بچه‌ای که از مدرسه فرار می‌کرد را به مدرسه برگرداند. مدیران اعلام می‌کنند که برنامه‌های ورزشی مدارس موجب افزایش نشاط و یادگیری دانش‌آموزان شده است.

گرایش عمومی جامعه آذربایجان شرقی و جوانان آن بیشتر به سمت و سوی چه ورزش‌هایی است؟

استان آذربایجان شرقی بیشتر به فوتبال توجه دارد و آن هم به‌خاطر حضور تیم فوتبالی‌اش در کشور است و البته به والیبال، با توجه به نتایج آن در جهان، هم توجه دارند. دو سه رشته ورزشی هستند که از ظرفیت‌های استان است. ژیمناستیک که در کشور سردمدار است و در استان اسکی روی برف و بسکتبال. به‌طور کلی دانش‌آموزان استان استقبال خوبی از رشته‌های ورزشی دارند.

عملکرد و تعداد هنرستان‌های ورزشی

در استان سه هنرستان تربیت‌بدنی مستقل وجود دارد. اما رشته تربیت‌بدنی در سایر هنرستان‌های فنی‌وحرفه‌ای ارائه شده است.

گزارش عملکرد استان در فصل بهار سال تحصیلی ۹۳-۹۲ و عملکرد نه ماهه طرح تحول بنیادین در این فصل، اولین دوره آماده‌سازی انتخابی تیم ملی نوجوانان ژیمناستیک کشور برای حضور در مسابقات جهانی دانش‌آموزی ترکیه، در شهر تبریز تشکیل شد.

سه نفر اصلی این تیم از دانش‌آموزان تبریز هستند.

- برگزاری همایش کوه‌پیمایی دختران به مناسبت هفته سلامت

- همایش تجلیل از نخبگان و چهره‌های ماندگار آذربایجان شرقی و نخبگان ورزشی استان

- برگزاری جشنواره ورزش صبحگاهی به‌منظور شاداب‌سازی دانش‌آموزان در تمامی مدارس منطقه مراغه به‌صورت پایلوت

- اجرای طرح دوچرخه‌سواری، رقابت‌های علمی و تخصصی معلمان تربیت‌بدنی استان و برگزاری جشنواره روش‌های برتر تدریس درس تربیت‌بدنی

با حضور ۷۵ نفر، از نواحی و مناطق مختلف و با همکاری ۲۰ داور.

عملکرد برنامه طرح تحول بنیادین ورزش در طی دوره نه ماهه و در فصل بهار

طرح ملی ژیمناستیک در سال دوم ابتدایی بدون تغییر نسبت به فصل قبل، همان جمعیت را تحت پوشش قرار داده و در طرح ملی سباح با افزایش ۳۱۸۶ نفری دانش‌آموزان مواجه بوده و جمعیتی بالغ بر ۱۴۹۳۷ نفر را تحت پوشش قرار داده است.

- برای دانش‌آموزان سال چهارم ابتدایی در طرح ملی طناب‌ورز افزایش ۵۱۷۲ نفری با به خود اختصاص داده است.

- برای سال پنجم ابتدایی در طرح ملی تنیس روی میز افزایش مشاهده نشده و تعداد افراد دوره یا فصل قبل کماکان تحت پوشش قرار گرفته‌اند.

- برای دانش‌آموزان ششم ابتدایی در طرح ملی ورزش دومیدانی تعداد ۱۰۱۴ نفر به جمعیت تحت پوشش افزوده شده است.

- برای دوره متوسطه سال اول در طرح ملی بسکتبال جمعیت دانش‌آموزی در این رشته با افزایش ۴۴۵۴ نفری تحت پوشش طرح قرار گرفت.

تأثیر تغییر دولت‌ها در برنامه‌ریزی و توسعه بهتر ورزش دانش‌آموزی و روی کار آمدن دولت یازدهم و تأثیرگذاری آن

یکی از اساسی‌ترین مشکلات ورزش آموزشگاهی در حوزه دولت‌ها و تغییرات است. هر دولتی که مستقر می‌شود اگر کاری انجام دهد و موفق باشد این موفقیت نظام است.

ما در استان باید بتوانیم برنامه‌ها و طرح‌های ورزشی دانش‌آموزی را به هیئت دولت بکشانیم چون در بحث ورزش تمام اعضای دولت به فکر ورزش قهرمانی می‌افتند در حالی که بهترین زیرساخت و ظرفیت برای ارتقای ورزش قهرمانی و ورزش آموزشگاهی است. باید مصوباتی را در هیئت دولت داشته باشیم. خوشبختانه دولت یازدهم با تفاهمی که بین آموزش‌وپرورش و ورزش و جوانان به‌عمل آورده قابلیت‌های خوبی را برای توسعه ورزش کل کشور ایجاد کرده است.

درس‌های ورزشی همچون شنا و ژیمناستیک و سایر رشته‌ها موجب شده است بچه‌ای که از مدرسه فرار می‌کرد را به مدرسه برگرداند. مدیران اعلام می‌کنند که برنامه‌های ورزشی مدارس موجب افزایش نشاط و یادگیری دانش‌آموزان شده است